

УДК 343.9

Шайгуро Ольга Павлівна,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет
ім. В.Н. Каразіна, м. Харків)
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0533-8409>

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено кримінологічному аналізу питання протидії злочинності на рівні регіонів України. Обґрунтовано, що зазначена протидія обумовлюється міжнародною та національною кримінологічною стратегією і в той же час має специфічні властивості, притаманні тому чи іншому регіону. Протидія злочинності на рівні регіонів має системний характер та досягається комплексною діяльністю на всіх рівнях протидії.

Ключові слова: протидія злочинності, регіон, кримінологічна діяльність, злочинність.

Постановка проблеми. Враховуючи стрімкі темпи розвитку сучасного суспільства, злочинність невинно проникає в усі сфери життєдіяльності людства. На протипагу зазначеному явищу фахівцями різних наукових галузей та практичними працівниками різних відомств та структур вивчається феномен злочинності та розробляються ефективні багатопланові системи протидії їй.

Вивчення стану злочинності та, відповідно, заходів протидії їй на рівні регіонів не є новим об'єктом у кримінологічній науці, проте, останнім часом набуває все більшої актуальності. Така увага є цілком виправданою, оскільки вивчення стану злочинності на рівні регіонів дозволяє локально, з більшою ефективністю, впливати на причини та умови злочинної діяльності. Такий точковий вплив дозволяє мах швидко з мінімальними затратами людських і фінансових ресурсів відреагувати на злочинні прояви, тим самим запобігти їм, утримати від розповсюдження або зовсім знищити.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення злочинності на рівні регіонів в різні часи висвітлювалося у працях українських та зарубіжних вчених. Свої роботи цій проблемі присвятили А.М. Бабенко, В.В. Голіна, Т.А. Денисова, А.І. Долгова, А.П. Закалюк, О.М. Литвинов, К.Т. Ростов, В.П. Філонов, В.І. Шульга. Серед вітчизняних досліджень, присвячених вивченню злочинності в регіонах України, можна відмітити: В. І. Шакун «Модель і критерії ефективності профілактики злочинів у великих містах України та за кордоном» (Київ, 1995 р.) [1], «Урбанізація і злочинність» (Київ, 1996 р.) [2]; Д. В. Федоренко «Геокриміногенна обстановка в особливо великому промисловому місті (на основі статистичних даних по місту Донецьку)» (Донецьк, 2000 р.) [3]; І. Г. Богатирьов та М. О. Кисильова «Кримінологічні засади запобігання злочинності у великому місті на регіональному рівні» (Бровари, 2010 р.) [4]; В. В. Голіна «Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні» (Харків, 2012 р.) [5]. Безумовно, дослідження злочинності на рівні регіонів дозволяють викрити причини та умови злочинності, які корелюються особливостями того чи іншого регіону. Доцільність і необхідність таких досліджень має велике значення при розробці системи заходів протидії злочинності на рівні регіонів. На сьогоднішній день саме це питання, в умовах децентралізації влади, потребує додаткового вивчення, що і є метою нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Регіональна специфіка злочинності дозволяє отримати повну і достовірну інформацію про стан злочинності (рівень, інтенсивність, динаміка, структура); дослідити її схожість та відмінність в кількісно-якісних показниках, не тільки між різними регіонами, а й у середині самих регіонів (мається на увазі адміністративно-територіальний устрій: райони, міста, райони в містах, селища, села); а також системно та виважено підійти до організації протидії злочинності та координації роботи відповідних суб'єктів.

Будь-який кримінологічний аналіз потребує визначення з базовими поняттями, які обумовлюють предмет самого дослідження і дозволяють одноманітне його розуміння і використання. З цього приводу слушне зауваження В.В. Голіни, що термінологічна точність і конкретизація змісту понять у кримінології не менш важливі, ніж в інших науках [6, с. 5].

Із всього різноманіття термінів, які обирають дослідники для позначення впливу на злочинність: «попередження злочинності», «профілактика злочинності», «соціальна профілактика», «боротьба зі злочинністю», «війна зі злочинністю», «протидія злочинності», «протистояння злочинності», «контроль злочинності», «регулювання злочинності», «управління злочинністю», «подолання злочинності», «запобігання злочинності», «викорінення злочинності», «превенція злочинності», «припинення злочинів» тощо, ми приєднуємося до науковців, які для захисту людини, суспільства та держави від злочинних посягань (злочинності) та реагування на їх вчинення використовують термін «протидія злочинності».

О.М. Бандурка та О.М. Литвинов визначають протидію злочинності як особливий інтегрований, багаторівневий об'єкт соціального управління, який складає різноманітна за формами діяльність відповідних суб'єктів (державних, недержавних органів та установ, громадських формувань та окремих громадян), які взаємодіють у вигляді системи різних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою зниження інтенсивності процесів детермінації злочинності на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня [7, с.45].

Розглядаючи протидію злочинності як комплекс соціальних і спеціальних заходів діяльності держави, суспільства і громадян щодо недопущення або перешкоджання злочинних проявів, можна представити її у вигляді системи, до складу якої входять профілактика, запобігання та кримінально-правова превенція. Запропоновану систему можна розглядати як свого роду ескалацію до злочинності, тобто шлях від розуміння переваг законослужняної поведінки до неминучого покарання у разі скоєння злочину.

Наступним терміном, що окреслює предмет нашого дослідження є «регіон». Оскільки більшість термінів, що використовуються у кримінології, запозичені з різни наукових галузей, дослідникам часто доводиться стикатися з різним форматом тлумачення одних і тих же понять і категорій. У цьому розумінні «регіон» не є винятком і має різні за обсягом та змістом наповнення в залежності від специфіки об'єкта і сфери його дослідження.

Академічний тлумачний словник визначає регіон як певну територіальну одиницю (район, область, зону), що вирізняється з-поміж інших таких же одиниць специфічними рисами (географічними, геологічними, етнографічними, економічними і т. ін.) [8, с. 477].

Власне визначення має Європейський парламент: «регіон — це територіальна цілісність, яка розглядається з географічної точки зору, або чітко окреслена територіальна організація, де населення має специфічну ідентичність, яка направлена на стимулювання та розвиток культурної, економічної та соціальної сфери» [9, с. 203].

В. Шилов розглядає «регіон» як соціально-економічний простір з певною природно-географічною територією, з притаманним їй певним типом та характером виробництва, зі специфічними історико-культурними та демографічними особливостями, з адміністративно-політичною територією та кордонами, а також з дією одного кола нормативно-правової бази [10, с. 50-52].

Усі вище викладені визначення поняття «регіон» хоча і мають певні відмінності, але все ж є одна спільна ознака, що притаманна їм всім — певна територія. Отже саме територі-

альний устрій нашої держави свідчить про розподіл української землі на певну територію – регіони.

Хоча Конституція України і не містить конкретного посилання, що територія України складається з регіонів, а просто перелічує всі області, АРК, міста Київ і Севастополь (всупереч, подіям, що відбуваються сьогодні в Україні, українська влада беззаперечно вважає АРК, Донецьку та Луганську області тимчасово окупованою територією України), зміст ряду нормативно-правових актів однозначно свідчить про те, що саме регіони є складовими загальної території України.

Так, Закон України «Про засади державної регіональної політики» під регіоном визначає територію Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя (п. 7, ст.1) [11]. Наступний закон, який має тотожне визначення регіону це Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів», де «регіон – територія Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя» (ст.1) [12].

Саме такий зміст у даному дослідженні ми вкладаємо у термін «регіон» і розуміємо його як конкретне територіальне утворення з чіткими кордонами, власною системою органів виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, мають певні схожості і відмінності, в залежності від соціальних, економічних, культурних, демографічних, історичних особливостей місцевості, рівноправні один до одного і в той же час підпорядковані державі.

Проте регіони, у свою чергу, мають власну структуру і складаються з районів, міст, районів в містах, селищ та села. В результаті складається система територіального устрою, де регіон є похідним по відношенню до загальної території держави і одночасно головним відносно власних складових.

Протидія злочинності на рівні регіонів виходить із загальнодержавних програм, але не ототожнюється із ними, не розчиняється в них, а доповнюється специфічними, властивими окремим територіям особливостями, які, у свою чергу, не суперечать основам державної політики.

О.М. Ігнатів відстоює думку, що загальнокримінальна протидія злочинності потребує організації багаторівневої й різноспрямованої системи заходів протидії злочинності, що мають враховувати не лише особливості факторів детермінації вказаного різновиду злочинності, а й зовнішні – конфігурації геополітичної, регіональної кон'юнктури та структурно-функціональної ролі в них України, а також впливу транснаціональної злочинності [13, с. 453]. Звідси виходить, що під час формування концепції (програми) протидії злочинності на рівні регіонів мають враховуватися не тільки місцеві особливості, а й загальнонаціональні і світові тенденції у протистоянні зі злочинністю.

Саме нестабільний стан сучасного світу робить напрямок вивчення протидії злочинності на рівні регіонів не тільки одним із перспективних об'єктів сучасної кримінології, а й відводить важливу роль у створенні системи забезпечення безпеки суспільства і держави.

Кримінологічна система охоплює не лише сукупність теоретичних поглядів, ідей і уявлень про детермінацію злочинності й систему організації діяльності державних і громадських інституцій з протидії їй, але й систему правового регулювання, яка визначає цілі, завдання та пріоритетні напрямки протидії злочинності, форми і методи діяльності в цій сфері [14, с. 108]. А отже, законодавство і практика, спрямовані на викорінення злочинності, мають відповідати сучасним потребам з урахуванням реальних можливостей, які суспільство має у своєму розпорядженні на певному етапі свого розвитку.

Таким чином, беззаперечна позиція О. М. Бандурки і О. М. Литвинова, що ціль протидії злочинності має формуватися з урахуванням:

- по-перше, нових світоглядних позицій, актуальних для даного етапу розвитку суспільства і держави;

- по-друге, повинна мати виражений прикладний синтезуючий початок у формі певних ідейних положень (інтеграційних зав'язків), наявність яких передбачається через інтерес до механізму протидії злочинності, що розглядається через призму системно-структурного підходу [7, с. 53].

З огляду на вищесказане можна дійти висновку, що цілі протидії злочинності на рівні регіонів мають бути динамічними і відповідати національним, регіональним та місцевим потребам.

В.В. Голина у своєму дослідженні зазначає, що об'єкт запобігання злочинності – це все те (чинники, фактори, причини й умови, обставини, що сприяють настанню (досягненню) злочинного результату, злочинно небезпечне оточуюче особистість середовище, криміногенні особи та ін.), на що повинна впливати система запобігання злочинності, щоб не допустити розвитку злочинних проявів [15, с. 48]. Ми підтримуємо цю думку і вважаємо запропоновану дефініцію цілком прийнятною і для позначення об'єкта протидії злочинності на рівні регіонів.

Система суб'єктів запобігання злочинності включає в себе декілька груп: а) органи та організації, які керують цією діяльністю, організують її, створюють систему управління нею (органи державної влади та управління, органи місцевого самоврядування); б) органи та організації, стосовно яких запобігання злочинності та злочинних проявів віднесено або має бути віднесено до основних завдань і функцій (МВС, СБУ, прокуратура, суд, спеціалізовані громадські організації); в) органи, установи, організації, функції та повноваження яких не мають цільового спрямування на запобігання злочинності та злочинним проявам, але їхня діяльність посередньо впливає на запобіжні процеси щодо детермінантів злочинності та окремих злочинів (заклади освіти, культури, охорони здоров'я, соціальної допомоги, адміністрація підприємств, установ, організацій тощо) [16, с. 346; 110].

Що стосується суб'єктів протидії злочинності на рівні регіонів, то вони складають таку систему: органи державної влади, органи місцевого самоврядування, правоохоронні та правозастосовні органи, підприємства, установи і організації, громадські організації, соціальні групи, службові особи та громадяни. Всі ці різноманітні суб'єкти у певному взаємозв'язку, на конкретній території та у відносному часовому просторі спрямують свою діяльність на досягнення однієї спільної цілі – протидія злочинності.

Діяльність суб'єктів протидії злочинності при досягненні зазначеної цілі обумовлена певною спрямованістю:

- визначати основні напрями, завдання, форми і методи протидії злочинності в країні (в рамках нашого дослідження зазначений вид діяльності органічно поєднує місцеві та регіональні напрями, завдання, форми і методи протидії злочинності, які одночасно відповідають загальнонаціональним концепціям, стратегіям тощо);
- здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення протидії злочинності;
- виявляти криміногенні фактори і сигналізувати про них;
- безпосередньо реалізувати заходи з реагування на окремі злочини, а також заходи з усунення, послаблення або нейтралізації криміногенних факторів, у тому числі з корекції особистісних деформацій і усунення обставин, що їх сформували [17].

Зазначена сукупність суб'єктів протидії злочинності на рівні регіонів, виконуючи свої як професійні (в залежності від специфіки діяльності вони можуть бути обов'язковими та супутніми), так і громадські (добровільні) обов'язки враховує ряд специфічних суб'єктивних і об'єктивних умов, притаманних окремим регіонам, які пронизують всі сфери життєдіяльності суспільства: особливості демографічного складу, міграційні процеси, урбанізація, організація соціальної інфраструктури, історична специфіка заселення регіонів, географічне розташування регіонів, культурні і національні особливості, рівень доходів, рівень релігійності і навіть сімейний стан, споживання алкоголю та ін.

Така увага різноманітним сферам життєдіяльності населення того чи іншого регіону є цілком обґрунтованою, оскільки регіональна злочинність являє собою не тільки складову злочинності на рівні держави, а й складову загальної соціальної системи, в якій злочинність виступає породженням всіх взаємодіючих компонентів суспільства.

Враховуючи зазначені умови, а також наявність сил і засобів фінансового і матеріального ресурсу, кадрових структур і інформаційного забезпечення вищезазначеними суб'єктами розробляються регіональні програми із протидії злочинності.

Яскравий приклад протидії злочинності на рівні регіону наведений у дисертаційному дослідженні Р. С. Веприцького, коли в Комінтернівському (на сьогоднішній день Слобідському) районі м. Харкова мали місце досить часто псування і крадіжки із місць загального користування приладів освітлення, лавок для сидіння, урн для сміття, малих архітектурних форм для дитячих розваг, озеленення тощо. Адміністрацією району спільно з Харківським національним університетом внутрішніх справ і АТ «Тріолан» на основі договору про співпрацю була розроблена спеціальна програма розвитку в регіоні системи відеоспостереження в громадських місцях. В громадських місцях (в дворах, на перехрестях вулиць, в скверах, в під'їздах багатоквартирних будинків), де було встановлено відеоспостереження (а це більше 200 приладів), були вивішені для загального інформування таблички-надписи про те, що дана територія чи об'єкт знаходиться під відеоспостереженням [18].

Позитивний результат проведеної роботи проявився не тільки у затриманні зловмисників, а й у припиненні порушення громадського порядку.

Отриманий досвід був покладений в основу спеціальної програми протидії злочинності «Безпечне місто», впровадження якої дозволило: максимально підвищити безпеку на вулицях і дорогах міста; охопити основні магістралі міста, перехрестя, місця проведення громадських заходів; покращити управління дорожнім рухом в місті; більш оперативно і обґрунтовано вирішувати спірні ситуації при ДТП; ефективно боротися з кримінальними і терористичними загрозами; здійснювати моніторинг ситуації і контроль у дворах багатоквартирних будинків, під'їздах та ліфтах [19].

Отже, зазначена діяльність має здебільшого профілактичний характер і передусім спрямована на упередження злочинності, а це означає збереження стану суспільної безпеки, а також на справедливе відновлення порушених прав і свобод.

Принагідно зауважимо, що програма «Безпечне місто» на сьогоднішній день є досить популярною серед багатьох регіонів України, так наприклад: «Безпечне місто Чернігів» на 2018-2020 роки, «Безпечне місто Запоріжжя», «Безпечне місто Одеса» на 2017-2019 роки, «Безпечне місто» на 2018 рік (м. Дніпро), «Безпечне місто» на 2016-2018 роки (м. Полтава), «Безпечне місто» (м. Луцьк), «Безпечне місто» (м. Київ).

Не занижуючи значення стратегії держави у протидії злочинності, варто розуміти і не можна недооцінювати закономірності криміногенної ситуації в окремих регіонах. Це пояснюється тим, що вивчення злочинності певного регіону дозволяє з'ясувати конкретні причини і умови, які властиві кожному окремому регіону, а це, у свою чергу, дозволяє розробити відповідні системи профілактики та протидії їй.

На думку фахівців, для отримання більш повної та якісної інформації про кримінологічну обстановку, необхідно в різних сполуках враховувати такі її відмінні кримінологічні ознаки: розмір території, її компактність або ізольованість, віддаленість від центральних органів влади, крупних промислових і культурних центрів країни; характеристика населення (кількість, щільність, темпи приросту та його тенденції, рівень міграції, співвідношення міських і сільських мешканців); етнічна неоднорідність і культурологічні відмінності укладів життя; стан інфраструктури, наявність природних комплексів і продовольчих ресурсів; наявність певного потенціалу для розвитку зовнішньої торгівлі, соціально-культурного обміну з іншими регіонами та країнами, наявності можливостей для внутрішнього та зовнішнього туризму; стан розвитку сфери народного споживання; можливості для підготовки кваліфікованих кадрів для потреб регіону; трудові ресурси (їх розподіл, структура, чисельність робітників і службовців у всіх основних галузях народного господарства); стан економіки та медичного обслуговування населення (рівень розвитку установ охорони здоров'я, кількість пенсіонерів щодо активного населення, кількість одиноких матерів) [20, с. 18].

Висновок. Протидія злочинності на рівні регіонів носить системний характер і обумовлюється метою, завданнями, рівнями, об'єктами, суб'єктами та прогнозуванням з урахуванням специфіки конкретного регіону. Вибір комплексу заходів із протидії злочинності обумовлюється сукупністю не тільки кількісних і якісних показників злочинності (стан, структура, коефіцієнти, географія тощо) регіону, а й притаманним цьому регіону

особливостям наступного характеру: економічного, соціального, культурного, демографічного, психологічного, географічного та організаційно-правового.

Маючи специфічні властивості, протидія злочинності на рівні регіонів є складовою частиною системи державного та міжнародного (глобального) рівнів у протистоянні злочинності. Така система являє собою певну ієрархію, в якій на кожному наступному рівні (зверху до низу) деталізуються і конкретизуються (індивідуалізуються) заходи і суб'єкти протидії злочинності із урахуванням особливостей як злочинності, так і загального стану соціуму і принципів державобудівництва.

Підсумовуючи викладене вище, необхідно підкреслити, що диференційований підхід до протидії злочинності на рівні регіонів надає можливість виявити закономірності виникнення та існування злочинності в конкретних умовах, а отже завдати відповідні дії на відновлення рівноваги між злочинною та право слухняною сторонами життя суспільства.

Список використаних джерел

1. Шакун В. І. Модель і критерії ефективності профілактики злочинів у великих містах України та за кордоном: навчально-практичний посібник. Київ : Вид-во Української академії внутрішніх справ, 1995. 32 с.
2. Шакун В. І. Урбанізація і злочинність: монографія. Київ : Вид-во Української академії внутрішніх справ, 1996. 256 с.
3. Федоренко Д. В. Геокриміногенна обстановка в особливо великому промисловому місті (на основі статистичних даних по місту Донецьку): дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. Донецьк, 2000. 204 с.
4. Богатирьов І. Г., Кисильов О. М. Кримінологічні засади запобігання злочинності у великому місті на регіональному рівні: монографія. Бровари : ПФПА, 2010. 160 с.
5. Голіна В. В., Лукашевич С. Ю., Колодяжний М. Г. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні: монографія. Харків : Право, 2006. 292 с.
6. Голіна В. В. Попередження злочинності: конспект лекцій. Харків : Українська юридична академія, 1994. 40 с.
7. Бандурка О. М., Литвинов О. М. Протидія злочинності та профілактика злочинів: монографія. Харків, 2011. 308 с.
8. Словник української мови. В 11 т. Т. 8. Київ : Наукова думка, 1977. 928 с.
9. Фадеев О. В. Особливості реалізації регіональної політики в Україні. *Механізм регулювання економіки*. 2004. № 4. С. 201–205.
10. Шилов В. Три підходи к понятію регион. *Регион: проблемы и перспективы развития*. 1997. № 4. С. 55–60.
11. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 03.07.2018).
12. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-15. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2850-15> (дата звернення: 03.07.2018).
13. Ігнатов О. М. Протидія загальнокримінальній насильницькій злочинності в Україні : монографія Харків : Діса Плюс, 2013. 650 с.
14. Орловська Н. Концептуальні проблеми вітчизняної кримінологічної системи. Сучасний вимір держави і права: зб. наук. праць / за ред. В. І. Терентьєва, О. В. Козаченка. Миколаїв : Іліон, 2008. С. 108–110.
15. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
16. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: у 3-х кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. 424 с.
17. Джу́жа О. М., Михайленко П. П., Кулик О. Г. Курс кримінології: Загальна частина: підручник: у 2 кн./ за заг. ред. О. М. Джу́жи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. Кн. 1. 352 с.
18. Веприцький Р. С. Феноменологія злочинності в регіоні: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2016. 413 с.
19. Безпечне місто. URL: http://amrita-cs.com/smartsave_city/safe-city/ (дата звернення: 11.07.2018).
20. Корниенко А. В. Кримінологическая характеристика и предупреждение преступности в регионе (по материалам Брянской области): дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. Рязань, 2005. 206 с.

Шайгуро Ольга Павлівна,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет
ім. В.Н. Каразіна, м. Харків)
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0533-8409>

КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ВОПРОСА ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ПРЕСТУПНОСТИ НА УРОВНЕ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

Статья посвящена криминологическому анализу вопроса противодействия преступности на уровне регионов Украины. Обосновано, что указанное противодействие обуславливается международной и национальной криминологической стратегией и в то же время имеет специфические свойства, присущие тому или иному региону. Противодействие преступности на уровне регионов обосновано имеет системный характер и достигается комплексной деятельностью на всех уровнях противодействия.

Ключевые слова: противодействие преступности; регион; криминологическая деятельность; преступность.

Шайгуро Ольга Павлівна,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет
ім. В.Н. Каразіна, м. Харків)
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0533-8409>

CRIMINOLOGIC ANALYSIS OF THE COUNTERACTION CRIME'S ISSUE ON THE REGIONAL LEVEL IN UKRAINE

The article is devoted to the criminological analysis of counteraction of criminality at the level of Ukrainian regions. It is reasonable, that the indicated counteraction is stipulated by international and national criminology strategy and at the same time is specific characteristics inherent to one or another region. Counteraction of criminality at the level of regions is reasonable has system character and arrived at by complex activity at all levels of counteraction.

Counteraction of crime at the regional level is systemic and is determined by the purpose, objectives, levels, objects, subjects and forecasting taking into account the specifics of a particular region. The choice of a set of measures to counteract crime is determined by a combination of not only quantitative and qualitative indicators of crime (state, structure, coefficients, geography, etc.) of the region, but also features inherent in this region of the following character: economic, social, cultural, demographic, psychological, geographical and organizational- legal

Having specific features, countering crime at the regional level is an integral part of the system of state and international (global) levels in combating crime. Such a system represents a certain hierarchy, in which at each subsequent level (from the bottom to the top) details and specifics (individualized) measures and subjects of counteraction to crime taking into account the features of both crime and the general state of society and the principles of state building.

Summarizing the foregoing, it should be emphasized that a differentiated approach to combating crime at the regional level provides an opportunity to identify patterns of occurrence and existence of crime in specific conditions, and therefore, to take appropriate actions to restore the balance between the criminal and the right of the obedient sides of society's life.

Key words: counteraction of crime; region; criminology activity; criminality.

Надійшла до редколегії **24.11.2018**